

Dvodnevni italijansko-madžarski posvet v Benetkah

Italijanski tisk govori o zvezi Italija-Jugoslavija-Madžarska za obrambo proti sovjetskemu pritisku v Podonavje in na Balkan

Benetke, 7. jan. o. O posvetih med italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano in madžarskim zunanjim ministrom grofom Czakyjem je bilo popoldne izdano naslednje uradno poročilo:

»Na sestanku v Benetkah sta italijanski zunanji minister grof Ciano in madžarski zunanji minister grof Czaky izmenjala misli o splošnem položaju v Evropi. Z zadovoljstvom sta spet ugotovila, da so temelji, na katerih stoji prijateljsko in tesno sodelovanje med obema državama, trdni in zanesljivi in da sta glede vseh vprašanj obe vladi pokazali popolno enako naziranja.

Grof Ciano je izjavil, da je zelo zadovoljen z izidom sestanka. Pripomnil je, da se je pri razgovorih pokazala popolna istovetnost v naziranjih glede vseh točk, ne samo s čisto političnega, temveč tudi z moralnega stališča in glede skupnega stališča obeh prijateljskih držav v njunem evropskem in civilizatornem poslanstvu.

Madžarski zunanji minister je po sprejemu v Trstu dopotoval v petek v Benetke, kjer mu je bil prirejen slovesen pozdrav. Prvi posvet z italijanskim zunanjim ministrom Ciano je imel včeraj ob 11, drugi pa popoldne v palači Dandolo. Tretji sestanek sta imela ministra danes. Sinoči je italijanski zunanji minister priredil slovesno večerjo madžarskemu gostu.

Grof Ciano je danes popoldne z letalom odpotoval v Rim, da poroča predsedniku vlade Mussoliniju o uspehu posvetovanja. Madžarski zunanji minister pa bo jutri odpotoval v Budimpešto in ne bo ostal dalje v Italiji, kakor so prej napovedovali. Zakaj se madžarski zunanji minister takoj vrača v domovino, ni znano.

O pomenu posvetov v Benetkah razpravlja italijanski tisk ter pravi, da je izrednega pomena za bodoči razvoj v Podonavju in na Balkanu, katerega je bil posvečen glavni del razgovorov.

Na pristojnem italijanskem mestu poudarjajo, da ta sestanek ni naperjen proti nikomur. V 20 letih po mirovni pogodbi je Madžarska stalno naglašala svoje pravice in želje, naj bi bile njene upravičene težnje upoštevane pri novi ureditvi Evrope. Italija hoče od svoje strani izvajati politiko reda, ki je edina primerna, da se omeje spori in da se prepreči še večja razdejanja. Italijansko-madžarsko sodelovanje potrjuje konstruktivni duh, ki naj pomaga urediti novo Evropo po Mussolinijevi zamisli.

Mussolinijev zaupnik Virginio Gayda v današnjem »Giornale d'Italia« piše, da prevladujeta v italijanski politiki dva principa: 1. Italija hoče svobodno delovanje in 2. da so med balkanskimi državami še vedno nesoglasja, da bi se mogel že zdaj ustanoviti balkanski blok. Zaradi tega je še pre zgodaj govoriti o njem. Italija želi zblizanje vseh balkanskih držav. Kar se tiče odnosov Madžarske in Jugoslavije, ugotavlja Rim veliko zboljšanje. Ako bodo nadaljevali z realno politiko, bo moči vse spore mirno in brez krvi rešiti.

Italijanski tisk naglašja, da so bili razgovori tajni, da je pa šlo za vprašanja, ki obstajajo že dvajset let in ki se tičejo mirovnih pogodb. Vprav na tej podlagi temelji v glavnem prijateljstvo med Madžarsko in Italijo. To prijateljstvo pa je prišlo še do posebnega izraza sedaj, ko je Madžarska dobila skupne meje s Sovjetsko Rusijo. Madžarska in Italija sta solidarni glede na te meje. Zaradi tega je že danes moči govoriti o moči, ki naj bi šla iz Rima čez Belgrad v Budimpešto.

Pariz, 7. jan. Havas: Pariško časopisje se danes predvsem bavi s sestankom v Benetkah. Listi razlagajo sestanek v Benetkah in pravijo, da ima Madžarska, ki je zdaj postala sosed Sovjetske Rusije, poseben razlog, da se z Italijo sporazume glede skupne protiboljševiške politike. Italija v tej smeri izvaja obsežno akcijo in da je madžarska vlada pripravljena od svoje strani podpirati Mussolinijeve načrte.

Madžarska očitno podpira akcijo Italije, ki želi organizirati veliko število evropskih držav proti sovjetski nevarnosti. Italijanska vlada pri tem kaže svoj znan realizem. Madžarska je zdaj v neposredni nevarnosti pred boljševizmom, in sestanek v Benetkah je nedvomno imel nalogo, določiti skupen nastop obeh držav za bodoče, glede tega vprašanja.

Vojna na Finskem:

Boji pri Repoliju, pri Uhti - na sovjetskem ozemlju

Rusko uradno poročilo priznava, da so Finci na dveh krajih udri na sovjetska tla

London, 8. jan. o. Včeraj in danes so sovjetska letala spet bombardirala finska mesta. Najbolj prizadeti sta bila Uti, ki leži severovzhodno od Helsinkov in Mikeli severozahodno od Helsinkov. Finsko letalstvo in protiletalski topovi so sestrelili 18 sovjetskih aparatov. En sam finski pilot pravi, da je sestrelil 6 sovjetskih letal.

Sovjetska ofenziva je popolnoma zastala. Finske čete na vseh frontah pa še vedno z uspehom čistijo ozemlje pred seboj. Finski smučarji so na več mestih 100 km od Kandalakče, blizu mesta Klupa razstrelili železniško progo Leningrad-Murmansk. Finske patrle so prispele skoraj do samega mesta Kandalakče. Deset teh patrol po pet mož, se je podalo čez zapuščeno severnjaško ozemlje do

železniške proge Leningrad-Murmansk, ki je bila 200 km oddaljena od točke izhodišča patrol. Ko so prispele do železniške proge, so vojniki položili razstrelivo na tračnice in železniško progo na več mestih popolnoma pretrgali. Vse te patrle so se, skrivajoč se po gozdovih, srečno vrnile.

V bližini Repolija so finske čete izvedle protinapad in vrle na rusko ozemlje, tako, da so zdaj 20 km oddaljene od finske meje. Srditi boji so bili v okolici Salle, kjer finske čete z uspehom zavračajo sovjetske napade.

Moskva, 7. januarja. Uradno poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja pravi: 6. januarja ni bilo večjih vojaških akcij. Pri Uhti na sovjetskem ozemlju je prišlo do spopada med ogledniškimi oddelki, pri Repoliju (na sovjetskem ozemlju) pa je bilo nekaj ogledniške delavnosti in streljanja s puškami in strojnimi. Na Karelijski ožini so se udeleževale ogledniške čete in je bilo tudi tam nekaj artilerijskega ognja. Sovjetsko letalstvo je izvedlo večje število uspešnih napadov na sovražnikove pomožne oddelke in vojaške objekte.

Stockholm, 7. januarja. AA. DNB: Poveljnik švedskih prostovoljcev na Finskem general Linder je odpotoval včeraj na Finsko.

Helsinki, 7. jan. Havas: Na vseh bojiščih so zaradi slabih vremenskih razmer operacije v zastoju. Na Karelijski ožini napadi sovjetskih čet niso tako siloviti kot zadnje dni. Toda napadi trajajo še dalje in so boji včeraj potekali med Muolajervijem in reko Taipalo. Sovjetske čete se dalje poskušajo prebiti finske utrdbe. Sovjetske čete se trudijo, da bi se približale obalekim baterijam pri Kojivietu. Od te točke so sovjetski oddelki oddaljeni zdaj 50 km.

Uradna poročila z zahodnega bojišča

Pariz, 7. jan. o. Vojno poročilo francoskega vrhovnega poveljstva od 7. januarja zjutraj pravi: »Udeleževanje patrol na raznih točkah bojišča. Precej živahna delavnost obeh artilerij snoči na področju vzhodno od rek Blies.«

Berlin, 7. jan. o. Nemško vrhovno poveljstvo poroča: »Nemške letalske sile so izvedle ogledniške polete nad ozemljem Velike Britanije in Francije. Na zahodnem bojišču ni bilo posebnih dogodkov. Nemške ladje so v zadnjem času večkrat zajele skupine Poljakov, sposobnih nositi orožje, ki so poskušali iz baltičskih držav priti v sovražno tujino.

Novi volivni zakon določa za Slovenijo 6 volivnih okrožij

Na vsakih 30.000 volivcev pride po en poslanec

Belgrad, 7. januarja. m. V smislu sklepa zadnje seje ministrskega sveta dne 4. januarja je minister dr. Konstantinovič izdelal končno besedilo novega volivnega zakona. Kakor vsi dosedanja osnutki, tudi ta določa, da se bodo prihodnje državnozbornske volitve izvršile s svobodnim, enakim in tajnim glasovanjem po volivnih okrožjih z državno listo. Najbrž bo v državi 50 volivnih okrožij. Slovenija je po tem načrtu razdeljena v šest takih okrožij.

Prvo volivno okrožje tvori Ljubljana z okrajji Radovljica, Kranj, Kamnik. Ljubljana-okolica in Škofja Loka; drugo volivno okrožje tvori Ljubljana-mesto; tretje volivno okrožje tvori Maribor z okrajji Prevalje, Gornji grad. Slovenji Grader, Maribor-levi breg; četrto volivno okrožje tvori Murska Sobota z okrajji Murska Sobota, Dolnja Lendava, Ljutomer, Ptuj in Maribor-

Vesti 8. januarja

Sovjetsko vrhovno poveljstvo je na Karelijsko ožino poslalo med drugimi odličnimi četami tudi tako imenovano »proletarsko divizijo«, ki ima častno stražo v Kremlju.

Edini prebivalec v turškem mestu Erzincan, ki ga je popolnoma uničil potres, so vojaki, ki kopijejo ruševine. Teh vojakov je 3000, sicer pa ni žive duše v mestu.

Sestanek italijanskega in madžarskega zunanjega ministra v Benetkah je dosti važnejši kakor pa so v začetku sodili, prvi holandski časopisja.

Nemški parnik »Frankenwald« (562 ton) se je ponoči potopil ob srednjenorveški obali, ko je skušal uiti skozi angleško zaporo. Posadko je rešila neka norveška vojna ladja.

Obvezno vojaško dolžnost za vse Angleže so raztegnili zdaj tudi na Indijo.

Nemški kancler Hitler je izdal sklep, da bodo poleti v Monakovem priredili veliko razstavo sodobne nemške umetnosti, da pokažejo, kako se nemška umetnost navzlic vojni lepo in uspešno razvija.

Francija in Grčija sta podpisali novo trgovinsko pogodbo, po kateri bo Grčija prodajala velike količine svojega blaga Franciji.

Angleški minister za prehrano, je imel po radiu govor, v katerem je utemeljeval delno omejitev pri nakupovanju raznih življenjskih potrebščin, zlasti sladkorja. Anglija je to novost uvedla ne zaradi pomanjkanja, marveč zato, da bi imela dovolj zalog, tudi tedaj, če bi se dovoz živeža manjšal.

Pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe se bodo najbrž v kratkem začela med Japonsko in Združenimi državami. Stara pogodba velja samo še nekaj dni. Če se Japoncem ne bo posrečilo skleniti nove, bo njihovo gospodarsko življenje na tleh.

Dan za Finsko so priredili včeraj po vsem švedskem. Delavci in nameščenci raznih švedskih podjetij so nabrali za 15 milij. din prispevkov. Francoski poslanik v Ankari in turški finančni minister sta te dni imela obsežna posvetovanja glede bodočega gospodarskega sodelovanja med obema državama.

V italijanski Afriki so lani po uradnih podatkih pridobili pol tone čistega zlata.

Francoska vlada uradno zanika vesti, da bi kot pogoj za kake mirovne razgovore zahtevala prejšnjo obnovitev Avstrije, Češkoslovaške in Poljske, poročajo italijanski listi. Neka sovjetska podmornica je blizu švedske obale obstreljevala švedski parnik. Dogodek je vzbudil veliko ogorčenje v severnih evropskih državah.

Odstop angleškega vojnega ministra

naj bi pomenil začetek odločnejših in večjih vojaških operacij

London, 8. jan. o. Angleški vojni minister Hore Belisha je v soboto nenadoma odstopil. O vzrokih odstopa bo dal pojasnilo na prihodnji seji poslanske zbornice 16. jan. Zdi se, da je do odstopa prišlo zaradi nasprotij med vojnim ministrom in med vrhovnim poveljstvom angleške vojske, zlasti generaloma Gortom in Ironsideom. Minister Hore Belisha je s svojimi novostmi že prej vzbujal nevoljo med konservativnimi vojnimi krogi. Veliko nasprotnikov si je pridobil s tem, da je na debelo pošiljal v pokoj stare generale ter poviševal mlajše častnike. Da je v svojem času prišlo do spremembe v angleški vladi, so morali biti nedvomno zelo močni razlogi. Za novega vojnega ministra je bil postavljen lord Stanley, dosedanjí trgovinski minister.

Sprememba v vladi je vzbudila veliko presenečenje v vsej angleški in francoski javnosti. Ne-

kateri listi pravijo, da se bo Hore Belisha kmalu vrnil v vlado, drugi pa napovedujejo, da se bodo po njegovem odhodu začele odločnejše in obsežnejše vojne operacije, katerim je menda bivši vojni minister nasprotoval.

Nove poplave v Mali Aziji

Carigrad, 8. jan. o. Zaradi silnih nalivov in naraslih hudournikov je prišlo do hude poplave v Smirni, glavnem turškem pristanišču ob Egejskem morju. Voda je zalila cele mestne dele, predmestja, onemogočila promet ter pretrgala električno napeljavo. Precej hiš se je pri tem podrla. Na planoti pri Brussi v Anatoliji je v nevarnosti prebivalstvo treh vasi, 2000 po številu. Zaradi poplave mu ne morejo na pomoč. Če ne bo voda upadla, so vsi ti ljudje izgubljeni.

Občni zbor Prosvetne zveze v Celovcu:

Koroški Slovenci so manifestirali za svoje kulturne pravice

V božičnih dneh je bil v Celovcu voditeljski tečaj za krajevne vodje slovenske prosvete in občni zbor Slovenske prosvetne zveze. »Koroški Slovenci« prinaša obširno poročilo s te manifestacije slovenskega življa na Koroškem, iz katerega posnemamo:

»Tih božični dan je bil, ko so se v prostorih Slovenske prosvetne zveze v Celovcu zbirali krajevni vodje kulturnega življenja slovenske narodne družine, da si osvojijo in potrdijo misli in smernice za svoje bodoče, odgovornosti polno delo in vedenje ter da času primerno manifestirajo svojo zvestobo narodu, kateremu pripadajo po krvi in duši, in državi, katere državljanji so. Odziv na vabilo k dnevu slovenske prosvete v Celovcu je bil nenavaden: moška in ženska mladina je zastopala prav vse kraje dežele, koder prebiva slovenska narodna družina, sivolasi narodni delavci se niso mogli načuditi številu in gorečnosti mladih prosvetnih delavcev, osrednji odbor pa je smel z zadoščenjem ugotoviti strnjeno in disciplinarno zavednih koroških Slovencev.

Pozdrav notranjemu ministru

Himna »Slovenec sem«, podana po osrednjem pevskem zboru, je začela veliki slovenski zbor, nakar je navzočih 200 udeležencev z odobravnjem pritrtilo brzojavnemu pozdravu, naslovljenemu na notranjega ministra dr. Fricka, z naslednjim besedilom:

»Slovenska narodna družina na Koroškem pošilja ob letnem občnem zboru Slovenske prosvet-

ne zveze gospodu notranjemu ministru svoje vdanosti pozdrave in jih druži s prošnjo, naj bi gospod minister zajamčil slovenski narodni skupini svaščine kulturnega delovanja.«

Voditeljski tečaj

Voditeljski tečaj je izpolnilo dvoje zanimivih predavanj s sledečim razgovorom udeležencev. V prvem predavanju je urednik »Mladega Koročana« nazorno pokazal na žive stike med Nemci in južnimi Slovani v preteklosti, v drugem predavanju pa je predavatelj v ostrih potezah nakazal kulturno zgodovino slovenskih narodov. Na stvarnih primerih je pokazal, kako Slovani na prav svoj način doživljajo svet v sebi in okoli sebe, in kako že danes po svoji duševnosti prispevajo svoj delež k ustvaritvi nove, razumarstvu odmaknjene Evrope.

Občni zbor S. P. Z.

Krepka Adamičeva »Kaj ti je, Mojca«, podana po tridesetletnem Osrednjem pevskem zboru, je začela popoldanski občni zbor SPZ. Podpredsednik g. Janko Ogris je nato ugotovil, da je od 35. v zvezi včlanjenih društev, navzočih 83 članice. Izrazil je veselje, da dosega število zastopnikov nad 200 oseb, in podal spored. Nato je v jedrnatem govoru nanizal vzpodbudne besede za prosvetno delo v novem »Slovenskem kulturnem društvu«.

Nadaljevanje na 2. strani.

Poklicnim šoferjem grozi huda brezposelnost

Bencinska kriza. — 80 odstotkov vozil odjavljenih. — Šoferji za povišanje prejemkov in pobiranje draginje

Ljubljana, 7. jan.

Društvo poklicnih šoferjev in avtomobanikov »Volan« je za danes ob 9 dopoldne sklicalo sestanek vseh poklicnih šoferjev, avtomobanikov in tem sličnih obrtniških strok v dvorano restavracije pri Lloyd. Na dnevnem redu so bila zelo pereča, v eksistenco poklicnega šoferja močno rezajoča vprašanja. Sestanek je otvoril društveni predsednik g. Ivan Janc iz Ljubljane in kratko poudarjal važnost sestanka ter pozival vse poklicne šoferje k solidarnosti, vzajemnosti in zavednosti. Sledila so prav živahna poročila mnogih referentov o najrazličnejših vprašanjih, ki so posebno sedaj v teh viharnih časih in v dobi omejitve uporabe bencina postala aktualna in jih je treba radikalno rešiti, da ne bodo pahnjene množične številske družine v najhujšo bedo, ko postanejo njih reditelji brez posla, ko se ne bi našla pota, da se odstranijo v novem času se pojavljajoče zapreke in ovire v avtomobilskem prometu.

Sestanek je bil izredno dobro obiskan. Referati in debate so se osredotočile na glavna poklicna vprašanja in so bila vsa poročila strogo stvarna in podana s stališča praktičnih izkušenj poklicnih šoferjev. Kritika o posledicah uredbe glede omejitve o uporabi bencina je bila mirna in smotrna. Težko je stališče poklicnega šoferja v bencinski krizi. Ta kriza pa je zajela tudi mnogo avtomobanikov, mnogo obrtnikov in drugih strok, ki so v posredni ali neposredni zvezi z razvojem avtomobilizma v Sloveniji. Akcija šoferjev gre za tem, da bi se omejitve ublažile. Za uvoz bencina je letno izdanih 105 milijonov deviz, v sedanjem času bi bilo potrebno še 41 milijonov več. Ostra je bila kritika politike bencinskega kartela. Velika je nevtrnost, da se bo pričelo odpusčanje poklicnih šoferjev in avtomobanikov v masah. Kdo naj prehrani potem družine šoferjev? Po podatkih, ki so bili zbrani pretekli teden, je bilo samo v Ljubljani odjavljenih 80 odstotkov vseh v prestolnici Slovenije registriranih avtomobilov. Nekateri govorili so odločno zagovarjali stališče, naj bi bil avtomobilski promet svoboden od nedeljav. Nekdo je poudaril glede tega: »Imaš bencin, vozil!« Zastopali stališče Amerikancev. Drugi govorili je omenjal, da je v Ljubljani do 1.100 avtomobilov raznih vrst, tovornih in osebnih. Dosej jih je bilo na policiji odjavljenih 445. Avtomobilizem je zaradi bencinske krize, ako ne bo odstranjena, na tleh. Slovenija dnevno porabi do 10.000 kg bencina.

Soglasno je bila na sestanku sprejeta in podpisana resolucija, ki kratko navaja 14 glavnih točk. Med bistvenimi navajamo: odpravo vseh nekoncesioniranih šoferskih šol, 10 urni delavnik za poklicne šoferje, nagrade za nadure in nedeljski po-

čitek, strogo kontrolo nad prevozniki podjetji, kjer morajo šoferji delati tudi po 16 ur dnevno, modernizacijo cestnih predpisov itd. Resolucija tudi zahteva odpravo paragrafov 204 in 205 kaz. zak., ker sta zastarela in ne ustrezata več duhu časa in tempu dela. Glede bencinske krize poudarja resolucija kratko:

»Zaradi uredbe o uporabi bencina grozi mnogim poklicnim šoferjem odpust iz službe ter s tem brezposelnost in gladovanje. Zato zahtevamo od merodajnih činiteljev, da se reši to vprašanje bodisi z dodelitvijo zadostne množice bencina podjetjem, ki zaposlujejo poklicne šoferje ali pa naj se onim šoferjem, ki bi zaradi pomanjkanja bencina ostali brez dela, dodeli redna in zadostna brezposelnost podpora.«

V 14. točki naglašajo resolucija: »Obenem se pridružujemo splošni zahtevi vseh delovnih slojev, da banška uprava čimprej zatre brezvestne špekulacije ter določi maksimiranje tržnih cen, dalje da se naši prejemki povisajo sorazmerno z naraščanjem draginje.«

Filmi

»Večni zakon« (Kino Matica). Po romanu znamenite francoske pisateljice Tristane Bernarda je nemški emigrant G. W. Pabst napravil odlično filmsko delo o tegobah in nadlogah, ki tarejo otroke, katerih starši so se ločili. Pabst je prav z germansko skrupuloznostjo podčrtal moralno jedro in nauk, ki nam izhaja iz prikazane. Problem je zgrabil s čvrsto roko in ga znal povečati tako, da nas dejanska gane in da se nam predelavi kot vprašanje, ki ne more oklevati in čakati na rešitev. Pabst je pri svojih prizadevanjih našel na sijajne sodelavce v najmlajši francoski gardi. Kako blede in šibka nam pred mladostno svetlostjo in neposrednostjo najmlajših akterjev ostajajo imena slavni sodobnih francoskih igralcev kakor Jacqueline Delubac, Marcelle Chantal, Luguet, Marguerite Moreno in drugih! Francozi imajo v resnici neizčrpen kader nadarjenih igralcev! Film je treba pogledati.

»Bel Ami« (Union). — »Bel Ami je oženjen možiki, ki se vliči z vsemi drugimi oženjenimi ženskami. Tako označuje junaka te spolzke filmske storije edina naravna, nepokvarjena in svetla postava v filmu, ki ji je, kakor po srednem naključju, ime Suzana. S tem izrekom je film v svojem bistvu označen. Delo je po znanem Maupassantovem romanu režiral Nemec Willy Forst z veliko domiselnostjo, duhovitostjo in marsikje z umetnostjo, ki prica, da ni od Francozov vzel samo literarne snovi za film, temveč se je od njih režisiral in igralsko dosti naučil. Film je zvesto podajanje Maupassantove polne literature, ki je po svoje spet samo gola slika lahkoživega, nemoralnega časa pod konec 19. stoletja. Ljudem, ki plešejo v svojih strasteh pred nami na platnu, je življenje samo igra. Za njeno poganjanje je dovoljeno izrabljati vsega dobrega in slabega. Prekuštva, zakonolomi, ločitve, prodajanje žensk iz najbolj ničevih razlogov, vse pomešano z nekaj politične korupcije, iz katere udarja proti koncu cinizem glavnega junaka kot nekaj resniški zaključek vse te zgodbe. Vsebinska je filmsko podajana v dovršeni, po večini poudarjeno pikantni in satirni obliki, da film naleti na uspeh pri povprečnih, celo danes, ko smo tako krvavo potrebni česa zdravega, dvigajočega in odrešilnega. Režiser Forst si je s tem delom utrdil sloves, da je prvi filmski mojster v današnji Nemčiji.

Ce bi nam pa bilo dovoljeno soditi o tem filmu s stališča katerekoli zdrave morale, bi ga označevali na kratko kot svinjarijo, posebno primerno za svete večer pred Tremi kralji; izredno prikladen za današnje čase in še posebej za nedoročeno mladino, ki se je pri vseh predstavah kar trio. Škoda, da je reklama, ki je bila toplot posebno iznajdljiva in je moškimi zagotavljala, da se bodo po filmu vsi čutili Bel amijevi — hvala v imenu moških obiskovalcev! — pozabila pristaviti še zapeljivi mladini prepovedano...

Beležimo pa tudi senčna dejstva: osnovno šolstvo je izključno nemško. — Predsednik PZ je izza leta dni službeno premeščen na Predarisko, bivši podpredsednik mora bivati izven Koroske, iz državno-političnih razlogov — tako glasi uradna utemeljitev — je trem Slovincem že nad štiri mesece odvzeta osebna svoboda.

V nasprotju z zakonom o ljudskem štetju postajajo posidni rezultati štetja javni. Uradni in neuradni krogi odgovarjajo na izjavo posameznikov za slovensko narodnost z očitki o politični nezanesljivosti. Socialne ugodnosti zavednim Slovincem odtegujejo, otroške doklade odvzemajo, čeprav štejejo prizadete družine vseh do 12 in več otrok. Slovensko narodno zavest istovestijo s politično nezanesljivostjo, zato Slovinci ne morejo biti občinski odborniki, niti ne občinski tajniki; nezapiranje uradnih mest Slovincem mestoma onemogoča nakup nepremičnin, slovenske kmetije zaradi slovenstva njihovih posestnikov ne smejo postati dedne kmetije. V najkrajši dobi bo SPZ g. notranjemu ministru raztolmačila narodno-kulturni razvoj koroskih Slovincov v drugem letu politične pripadnosti k Veliki Nemčiji.

Vse svoje duhovne, duševne in gnotne sile hoče slovenska narodna skupina odsej v še večji meri posvetiti narodno-kulturni samopomoči. Previdnost, ki dodeluje vsakemu narodu njegovo posebno nalogo, nas bo ohranila in varovala, dokler bomo prinašali na žrtvenik svoje kulture svoj idealizem, svojo nesebičnost in svojo železno disciplino.

Obračun in zaključek

Iz podanih poročil posnemamo samo nekatere: Zvezni cilj, naj ostane kulturno življenje in delovanje koroskih Slovincov neokrnjeno in neovirano na ven, solidno in zdravo na noter, je bil vrhovno načelo vsega delovanja. K temu so pripomogli učni stiki z društvenimi vodji pri okrožnih sestankih, gostovanja z govori, okrožnice, tečaji in prosvetni kotiček političnega tednika. Mesece krize v društvih so premagani, zunanjim razmeram in času primerno se novo delo že razvija. Živahnemu razgovoru med skupnostmi je sledila pesem, nakar je vihrano pozdravljen povzel kratko besedo med šolskim letom službeno odsotni predsednik SPZ, g. dr. Joško Tischler. V nazornih primerih je orisel nekaj vrlin nemškega ljudstva in jih priporočil v posnemanje. Izvajanja predsednika so zapustila med udeleženci globok dojem.

Po zaključnem nagovoru je vstala vsa dvorana in v mogočnem zboru je večno lepa »Nmarčez jizaro« izvenela v glasno zaprislogo novega, svetega idealizma.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Ob dveh prazničnih dneh je naše mesto skoraj opustelo. Lepo vreme in čas sta izvabila na plano veliko število naših meščanov. Večina jo je mahnila proti Gorenjski, kjer so se oba dneva pridno »dicalic«. Gorenjski lastniki gostišč, domov in smučarskih koč so ob teh dneh zaslužili čedne denarce. Smučarji so se nocoj zadovoljni vračali v mesto ogoreli in razpoloženi, saj so preživeli lepe ure v snežni zimski prirodi. Tisti, ki so ostali ta dva lepa dneva v mestu, so si preganjali čas kakor so že vedeli in znali. Nekateri so obiskali svoje znance in prijatelje ter prebili vsaj popoldne tako, da jim ni bilo dolg čas. Drugi pa so se odpravili ali v gledališče ali pa v kino. Vreme je bilo prav lepo in za sprehode celo primerno, zato se je tudi mnogo Ljubljancov, ki jih pozimi skoraj ni mogoče spraviti iz srede mesta, odpravilo v zimsko prirodo na krajše sprehode proti Golovcu, Orlam, Rožniku, proti Šišenskem vrhu in na Ljubljanski Grad. V Ljubljani popoldne skoraj ni bilo mogoče srečati koga drugega kakor kuharice, ki so izkoristile prosti čas in pohitele na prosto za nekaj ur, ter vojake. Mraza ni bilo posebno hudega le danes proti večeru je nekoliko pritisnil, tako da smo za beležili skoraj — 10. Ta mraz napoveduje, da bomo imeli lepo vreme še nekaj časa.

Praznovanje pravoslavne božiča

Te dni praznujejo božič naši bratje pravoslavci. V Ljubljani so večer popoldne obdveli pričeli s prvim prazničnim aktom, ko so v sprejeto odšli po »badnjake«. Sprejeto je bil kaj lep in je vzbujal veliko pozornost po ljubljanskih ulicah, ki jih je obšel. Povsod se je nabralo mnogo občinstva, ki je gledalo strunne vojake, ki so jezili v sprejeto.

Veselo življenje na Rožniku

Ta dva praznična dneva so izkoristili tisti Ljubljanci, ki imajo o smuči večšini še premalo pojma, da bi se podajali na visoke zimske vršace, za to, da so pohitili na snežna pobočja v bližini našega mesta. Izredno mnogo se jih je nabralo zlasti na Rožniku in na Drenikovem vrhu. Tam okrog so razkazovali svoje začetniške veščine. Velike množice so se nabrale. Vreme in sneg sta bila njihovim prizadevanjem kaj naklonjena. Temperatura se je držala nekaj stopinj pod ničlo. Z vrha Rožnika je bil pogled na zasneženo okolico in na mesto izredno lep. Zaradi hudega mraza v zgodnjih jutranjih urah se je povsod po drevnju nabralo ivje. Na vrhu Rožnika ni bilo megle, ki je zavijala mesto in ustvarjala dolgočasno razpoloženje, sonce je prijazno sijalo. Gospodar na Drenikovem vrhu je imel obilo dela, ko je preganjal smučarje, ki so se spuščali v njegov vrt. Komaj je pregnal enega objestnega, se mu jih je v vrt vhitapilo najmanj deset. Veselo rajanje je trajalo prav do večera. Kljub številnim »pikam« in padcem pa se, hvala Bogu, ni zgodila nobena hujša nesreča. Te začetnike je seveda ogledovala velika množica »peševce«, ki se njihovi »spretnosti« ni mogla dovolj naučiti in nasmejati. Proti večeru so se vračali Ljubljanci, ki so popoldne na ta način preživeli v neposredni okolici mesta, premraženi, pa na vso moč zadovoljni, med hiše, da si odpočijejo in naberejo novih moči za vsakdanje delo.

Zavarujte vodovode pred mrazom!

Zavarovanje vodovoda pred mrazom. Pri pregledovanju vodomeroz so uslužbenci mestnega vodovoda opazili, da so v nekaterih hišah kletni prostori odprti in so zato vodomeri izpostavljeni mrazu. Posledica te nepazljivosti je, da zaradi zmrzline pokajo stekla pri vodomernih in se s tem dela škoda na vodomernih in tudi na hišni vodovodni napeljavi. Z ozirom na št. 12 določil o dobivanju vodi iz vodovoda mesta Ljubljanskega opozarja mestni vodovod vse hišne posestnike in odjemalce vode, naj zavarujejo vodomere in tudi hišne vodovodne napeljave proti mrazu, da s tem prihranijo nepotrebne stroške za popravila in sploh neprijetnosti, ki nastajajo zaradi počenih vodovodnih cevi ali pokvar na vodomernih.

Za obrambo pred zračnimi napadi

Vse zadeve zaštite pred napadi iz zraka so višje oblasti centralizirale in zato mora odslej vsako društvo, strokovnjak ali korporacija nameravana predavanja in tečaje o teh stvarih prijaviti mestnemu zaščitnemu uradu zaradi enotnosti vidikov in pouka ter propagande. S tem višje oblasti nikakor ne nameravajo ovirati iniciativnosti in dobre volje, temveč žele delo samo olajšati in napraviti čim najbolj učinkovito ter koristno.

V cerkvi sv. Družine v Mostah

je bilo večer celodnevno čiščenje sv. Rešnega Telesa. Sv. maše so bile vsako uro od 6 jutraj pa do 11 popoldne. Od 12 pa do 1 popoldne je molila pred sv. R. T. mladina ljudske šole, od 1—2 popoldne mladina meščanske šole, od 2—3 dekleta, od 3—4 žene, od 4—5 popoldne pa možje in fantje. Ob 5 popoldne je imel lep sklepni nagovor urednik »Slovenca« dr. Alojzij Kuhar. Po njegovem nagovoru so bile pete litanijske Sreca Jezusovega ter zahvalna pesem. Danes pa je bilo v Mostah veselo praznovanje. Mlada močanska fara je praznovala svoje »zganjanje«, praznik sv. Družine. Večrajšnje cerkvene svečanosti, molitvene ure, so bile izredno

lepo obiskane. Zdi se, da so se v današnjih hudih časih ljudje spet zavedali kako slabi so in kako malo si lahko pomagajo, zato so se začeli z vsem srcem obračati po pomoč k Tistemu, ki nikdar ne odreče podpore in tolažbe.

Uspehi pogozdovne akcije na šolah

Propaganda pogozdovanja na ljudskih šolah je bila lanske šolsko leto v naši banovini tako uspešna, da so šolski otroci posadili 455.231 sadik raznega gozdnega drevja. Pri sajenju je sodelovalo 40.866 otrok pod vodstvom 1.396 učiteljev in učiteljev. Da bi bila propaganda za pogozdovanje čim najbolj učinkovita, so bile v nekaterih banovinah vpeljane posebne karte za učence, ki sodelujejo pri pogozdovanju. Na teh kartah so slike iz življenja gozda z raznovrstnim besedilom, kakor s posmicami in nauki, zlasti pa z znano »Molitvijo gozda«. Na drugi strani kartona je pa ime šolarja ter podatki o času sajenja s številom vsajenih sadik. Čeprav je naša banovina najmanjša, vendar v nobeni drugi banovini države niso šolski otroci posadili toliko dreves. V vsej državi je bilo namreč lani vsajenih 1.896.443 sadik, tako, da so naši šolarji nasadili kar četrtino v vsej državi vsajenih sadik. Da to akcijo podpre, je belgarijski dnevniki »Politika« 14. oktobra l. razpisal 6 nagrad za one učitelje, ki bodo imeli pri sajenju največ uspeha. Prva nagrada znaša 5.000 din, druga 2.000 in tri po 1.000 din. Učitelji in učiteljice, ki žele tekmovati, naj pošljejo do kraja junija t. l. uredništvu »Politike« dokaz pogozdovanja, ustanovitve šolskih drevesnic, števila vsajenih dreves in pogozdene površine. Dokaz naj potrdi občina in župniški referent. Tem podatkom je treba tudi priložiti opis pogozdovanja. Nagrade razdeli poseben odbor, ki so v njem predsednik JUJ g. Ivan Dimnik, en predstavnik ministrstva za šume in rudnike in en član uredništva »Politike«. Po nekaterih krajih so šole svojo nalogo opravile s posebno propagandno slovesnostjo, ko so hodili šolarji k sajenju v sprejeto s potrebnim orodjem in mladimi drevesci, prav tako pa s tablam in zastavami z napismi »Varujte gozd!«, »Ne uničujte lesov!«, »Varuj, neguj in prizanašaj gozdu!«. Učitelji, predvsem pa šumski referenti so imeli poučna predavanja, da so bile te manifestacije za pogozdovanje povsod zelo simpatično in se je plohvalo sprejeto.

Stare navade izginjajo

Prejšnje čase je bil tudi v našem mestu še prav močno v navadi razvit običaj, da so otroci v času med božičem in novim letom hodili pooblečeni v svete Tri kralje po mestu zvečer od hiše do hiše in prepevali božične pesmi, ki so bile estavljene nalašč za to priliko. Teda kakor se je v zadnjih letih skoraj docela izgubila starodavna navada »tepežkanja« (letos je bilo na Nedolžnih otrocih dan prav malo »tepežkarjev«, veliko manj kakor lansko leto in druga leta), tako se je tudi začela izgubljati lepa navada obhodov, ko so Trije kralji obiskovali mestne družine. V Ljubljani so se pokazale le redke skupinice, pa še te niso ponavadi našle na dober prejem pri ljudeh, ki so jih šle obiskat. Nekateri družine, zlasti na bližnji mestni periferiji, so poskušale srečo na ta način, da so poslane na teren v mesto kar več partij, posebno številne rodbine kar po trikrat tri kralji.

V mestu smo teh kraljev videli bolj malo. Po večini so se zadržali po predmestju, kjer so obšli posamezne hiše, zlasti seveda gostilne, kjer so se nadejali največ »zaslužka«. Iz leta v leto zdaj pomalem kopne stare šege in navade. Vsako leto smo revnejši najmanj za eno staro zanimivost. Tako polagoma iz mesta izginjajo še zadnji ostanek stare romanteike. Svet postaja vedno pustejši in praznejši — in tudi mestni ljudje se vedno bolj odmikajo drug drugemu.

Napad na občinskega čuvaja v Trzinu

Ljubljana, 7. januarja. Člana gasilske čete v Trzinu na Gorenjskem sta davi ob 4 z avtom pripeljala v ljubljansko splošno bolnišnico na kirurški oddelki 54-letnega občinskega čuvaja Roka Kralja, smrtno težko poškodovanega na glavi. Imel je na več krajih prebito lobjano in je krvavel iz nosa. Dežurni zdravnik na kirurškem oddelku je ugotovil, da je vsaka zdravniška pomoč brezuspešna. Nasvetoval je gasilcem Ivanu Ruparju in Franu Belihu ter spremljevalcu, Kraljevemu sorodniku, naj poškodovanca odpeljejo domov v Trzin. Med vožnjo je Rok Kralj podlegel hudim poškodbam.

Zalostna smrt občinskega čuvaja, kakor sta pravila gasilca, je vzbudila v Trzinu srčno sožalje. Pokojnik je bil v mladih letih zaposlen pri trziški usnjarni Mali, kjer mu je pred 30 leti stroj odrezal levo roko in je bil zato invalid. Že nad 20 let je prav vestno opravljal svojo službo občinskega čuvaja.

Občinski čuvaj je opolnoči napovedoval po gostilnah policijsko uro. Prišel je tudi v Lončarjevo gostilno napovedat policijsko uro. V kuhinji ga je nahiril neki pekovski pomočnik, zaposlen pri pekovskem mojstru Deržicu. Kralj se je nato odstranil iz kuhinje. Na hodniku pa je za njim prišel pekovski pomočnik in ga pahnil po kamnitih stopnicah, ki vodijo v klet. Pred kletjo je čuvaj nezavesten obležal z razbito lobjano. Gasilska četa, ki opravlja tudi reševalno službo, je takoj nato naložila čuvaja na avto in ga odpeljala proti Ljubljani. Trziški orožniki so že zgodaj zjutraj aretirali nasilnega pekovega pomočnika, ki je bil pri mojstru zaposlen le nekaj dni.

(Nadaljevanje s 1 strani.)

Naloga Slov. kulturnega društva

»Na živih stebrih je zgrajen kulturni dom koroskih Slovincov. Cela vrsta slovenskih velikanov ga je stavila. Od teh mož smo se navzeli idealizma, s katerim smo preboleli nedavno dobo, ko se je ljudstvo že vpraševalo: ali smo še Slovenci? Prosvetna zveza, oprta na krajevne organizacije in njihove vodje, je zastavila vse svoje sile in danes stoji pred nami nova slovenska prosvetna organizacija z novimi pravili in novim ustrojem. Sicer kulturno društvo kot prostovoljna, od krajevnih razmer zavisna organizacija, ne bo nikakor moglo odpraviti vseh pomanjkljivosti našega kulturnega življenja, vendar bo njegovo delo dajalo vsemu narodu dovolj moralnih sil, da pod težo razmer ne bo omagal. Ob vseh prilikah ima narod dolžnost, da z delom dokazuje svojo voljo do življenja.«

Varujmo slovensko dostojanstvo

je bil naslov drugemu predavanju, ki ga je podal tajnik SPZ. Naj naznamo iz njega samo nekatere glavne misli:

»Pred 1800 leti je naš rod posedel to zemljo. S svojim delom, s svojo kulturnostjo ji je vtisnil svoje pečat. Kulturno pravo koroskih Slovincov je zasidrano v njihovi tisoletni zgodovini, ki je polna dokazov slovenske narodne volje od ustoličenja preko stoletja turških vpadov in zoreče kmečko-stanovske zavesti v dobo preporeda evropskih narodov in zavestne kulturne rasti slovenskega ljudstva. Svojemu narodnemu dostojanstvu je koroski Slovinci dolžni, da ostane varuh prebogatega kulturno-zgodovinskega izročila, v katerem je ukoreninjena njegova slovenska zavest. Svojo državljansko zvestobo izvajamo koroski Slovinci iz narodne zvestobe. S solidnim gospodarstvom na kmetijah, z zdravimi, množičnimi družinami, z dejavno pomočjo revnim in ubožnim, z rednim plačevanjem javnih bremen in letos še s stoočstnim odzivom slovenskih fantov in mož k vojaškemu službovanju, dokazujejo koroski Slovinci dan za danem svojo državljansko zvestobo. Zato so lokalni očitki o politični nezanesljivosti koroskih Slovincov docela neosnovani. Kakšno je razmerje države do nas in naše narodne zvestobe?

Ugotavljamo najprej sončne strani: Naša kulturna in gospodarska samopomoč je — če izvajamo krajevne pripetljaje — dovoljena. Poleg slovenskega tednika smemo izdajati mladinski mesečnik. S potrditvijo pravil je slovenska prosveta dovoljena, bližnja bodočnost pa bo pokazala, v koliko je kulturna samopomoč mogoča tudi v praksi.

Dotrpela je naša ljubljena

mama

Pokopali jo bomo v ponedeljek, dne 8. januarja ob pol 4 popoldne iz mestne mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — Maša zadušnica bo v torek, 9. januarja ob 7 zjutraj v magdalenski župni cerkvi.

Maribor, dne 6. januarja 1940.

ANA, hčerka.
RAJKO, DR. FRAN in BOGDAN V A T O V E C, sinovi.

Ljubljana

Svedski princ, ki je bil mlinar v vasi Leška pri Tetovu, se je ubil pred nekaj dnevi. Pisal se je Ivar Oern. Njegov oče je bil potomec slavne svedske knezje hiše in je mnogo potoval po svetu. Prišel je tudi v Rusijo in se tam oženil s plemiško hčerko. Pa je prišla revolucija in sin Ivar je pobegnil na Balkan, starša pa sta bila ubitata. Nekaj časa je bil Ivar orožnik, nato pa uradnik. Kasneje je postal upravitelj nekega samostana blizu Kumanova, kjer so ga radi imeli prav zaradi njegove pridnosti, bistrosti in skrbnosti. Tam pa se je spoznal z vdovo in se oženil. Postal je tako posestnik mlina in večjega posestva, toda čim so kmetje izvedeli, da je knežjega rodu, so ga prisilili, da je prevzel tajniske posle na občini Ivar Oern si je dopisoval s svojimi sorodniki na Svedskem in s stricem v Paragvaju, vendar pa je odklanjal njihove pozive, da bi se preselil k njim. Češ da mu je tudi v Jugoslaviji zelo dobro. Pred nekaj dnevi pa so ga našli mrtvega s prestreljeno glavo. Zakaj se je ubil, ni ugotovljeno.

Že davno ni bilo v Julijski Krajini, kakor tudi po vsej Italiji v tem času, takšno vreme, kakor je letos. Silovit mraz ni nastopil le v Gornji Italiji, torej med drugim tudi v Julijski Krajini, pač pa celo na jugu, kjer že po deset in več let niso imeli snega. Trst je letos obiskala izredno silovita burja, ki piha s hitrostjo 100 km na uro.

Zaradi počene cevi so morali priti gasilci. V Mariboru je v tem mrazu popokalo veliko vodovodnih cevi. Nekateri take poškodbe so se izkazale kot prav katastrofalne, kakor to dokazuje slučaj v kleti pivovarne Union. Del teh kleti ima v najemu trdka »Jugo« expedite ter ima v njih zalogo papirja. V kleti je zaradi mraza počila velika vodovodna cev in ko se je sedaj voda zaradi odjuge odvajala, je klet nenadoma zalila povodenj. Skladišče je bilo pod vodo ter so morali poklicati mariborske gasilce, ki so skoraj celo uro z motor-ko črpali vodo iz kleti. Škoda je velika. Na povratku pa se je gasilec zgodila nezgoda, da je zašel pod njihov avto »pinč« plemenite pasme ter je njegova smrt pod kolesi izvala silen krik in jok njegove gospodarice.

V soboto, 6. t. m. je bila odprta razstava Karle Bulovčeve v Jakopičevem paviljonu. K otvoritvi se je poleg zastopnikov mešne občine in drugih odličnikov zbralo tudi veliko ljubiteljev umetnosti. Razstavo je otvoril umetničin mož dramatik Ivan Mrak, ki je prikazal dosedanje delovanje umetnice od prvih početkov preko njenega romanja iz Ljubljane v Prago, Pariz in London do današnjih dni, ko se po desetih letih spet predstavlja elovskini javnosti. Opozoril je tudi na materialne težave, ki jih je imela umetnica z razstavo, saj jo je omogočil g. Obernel, ki je naredil vse potrebne okvirje, ne da bi zahteval gotovino vnaprej. Po govoru dramatika Mraka se je zbralec občinstvo razšlo po treh dvoranh, napolnjenih z umetninami Karle Bulovčeve. Razstava kaže Bulovčovo kot umetnico po božji volji, in dokazuje da deset let od zadnje razstave umetnica neprestano enapreduje. Portreti, kakor so: knežozškofo dr. Rožmana, virtuoz z violino, Danica, akti itd. itd. — so jassen dokaz tega dejstva. Na razstavi je 42 riieb in 5 plastik, ki e svojo prefinjenostjo močno učinkujejo. Obisk predstave, ki bo odprta do 17. t. m., toplo priporočamo, nanjo pa opozarjamo tudi vodstva srednjih šol.

Torek, 9. jan.: 7 Jutranji pozdrav - 7.05 Napoved
in poročila - 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plo-
šče) - 12 Mojstri harmonike (plošče) - 12.30 Poročila
in objave - 13 Napovedi - 13.02 Opoldanski koncert
Radlji, orkestra - 14 Poročila - 15 Vesele češke po-
evke (plošče) - 18.40 Poslanstvo mladine v naklen
čenu ur. St. Gogala - 19 Napovedi in poročila - 19.2
Nad. ur. - 19.40 Objave - 19.50 Deset minut zabav
- 20 A. Dvorak: Rusalka, fantazija po operi (plošče)
- 20.30 F. S. Pinčgar: Dekla Ančka - zvočna igra
(izvajajo člani radjske igral. družine) - 22 Napoved
in poročila - 22.15 V odhidi igra Radljski orkester.

Namesto posebne obvestila

Klubi so v soncu in dobrem snegu opravili svoje tekme

Zaključek klubskega tečaja na Pokljuki in v Planici

Jugoslovanska zimskošportna zveza je dala svojim klubom danes na razpolago, da priredijo svoj klubi dan in svoje tekme. Klubi so ta dan izrabili tako, kot je bilo potrebno. Z vseh strani prihajajo poročila o tekmah, ki so jih klubi priredili v svojem delokrogu. Vse kaže, da gre pri nas smučarski šport naprej, daš morda ravno danes niso časi, ko bi mogli v miru in temeljito organizirati in delati za napredek zimskega športa. Vseh poročil danes žal ne moremo še priobčiti.

SK Ilirija v Planici

Planica, 6. jan. Planica je že vedno polna gostov, tako da celo tekmovalci komaj dobe prostora za spanje. Seveda velika večina gostov ni domačinov, ampak so Hrvati in Srbi. Le stežka je dobiti novemu gostu prostora. Da, celo v Podkorenju je vse polno slednja kmečka hiša ima vsaj po enega gosta.

Vreme je izredno. Zgodaj zjutraj sicer megleno, toda kmalu se začne megla modriti. Sonce, ki je že pozlatilo vrhove v vsem sijaju, začneja prodirati skozi meglo in ji daje prav posebno plavkasto barvo. Kmalu prebije sonce meglo in tedaj se odpre slika najlepšega zimskega kraja, ki je prav tako lep v Planici kot na Pokljuki ali na Rožu ali pa na Črni vrhu. Človek bi hotel biti povsod. Čim višje, tem bolje. Zaznane strmine in ravnine blešče v tisočih kristalih.

Tedaj pride čas tudi za najbolj zaspane. Pridnejši so v tem času že visoko nad ravnino in uživajo že celo uro nad najčistejšim zimskim dnevom. Tedaj oživi tudi travnik na Slatni pred Ilirskim domom. Več mode je videti tod kakor resničnega veselja nad čudovito božjo naravo. Smučiče je zbit in trdo kot miza. Nekateri pravijo beton. Teriče se nagiblje v rahli strmini. Le tam in tod so majhne luknje, katerih nastanek je čisto nedvomno. Kdor opazuje pazljivo, lahko približno oceni, koliko deset kilogramov je tod pobiralo kosti svojega rojstva.

Tako na eni strani doma SK Ilirije. Na drugi strani je pa drugače. Tam je postavljen širok bel trak z napisom: Cilj. Sodniki pričakujejo tekmovalce. V presledkih prihajajo vsi oznojeni in utrujeni. Preizkušajo se mlade in polne sile: kdo je močnejši, kdo vzdržljivši. Kdo bo kdaj zastopal državne barve v mednarodni konkurenci. Z zanimanjem sledijo gledalci in mimoidoči, turisti ter smučarji borbo mladine. Se z nestrpnim pričakovanjem pa čakajo tekmovalci, kdo izmed njih je bil boljši.

Opoldne živahnost poneha. Tekmovalci leže utrujeni od teka po klopeh in počivajo. Oni drugi pa na naslonjaci pred domom, vsi namazani z vso mogočo mažo nastavljajo svoje obraze soncu in čakajo, da postanejo »črni«. Moda zadnjih dni zahteva poleg rdečila, šminke in pudra tudi naravno rjavo barvo, ki jo more dati le sonce. Le inž. Bloudek ne počiva; vedno je neutrujen. Za domom je drsališče in tod prostovoljno uči inž. Bloudek mladino osnovnih pojmov drsanja. Ko se vrne v dom, pa mora poslušati bolj ali manj lepe ali grde ženske, kakaj ni napravil vzpenjača na travniku pred domom Ilirije, ampak pod Cipernikom, kjer je prehuda strmina. Zdi se da inženir teh očitkov ne razume. Ne more najti pravega izgovora; samo smeje se na tihem.

Tekme...

Po treh uspešnih tečajih SK Ilirije je včeraj in danes priredila Ilirija svoje skakalne tekme in tekme v tekih. Merilo teh tečajev so nam dale tekme. Od 17. do 23. decembra je bil trening za tek v Planici skupno za seniorje in juniorje. Od 27. do 31. decembra je bil ilirski tečaj na Koroški Beli, od 3. do 6. januarja pa v Bohinju. Vse tri tečaje je priredila Ilirija in vse tri tečaje je vodil Fr. Smolej. Udeležba pri teku ni bila tako številna kot je bilo pričakovati po številu udeležencev vseh treh tečajev. Nekateri tekmovalci so bili namreč zadržani pri drugih tekmah. Kljub temu pa je teklo lepo število tekmovalcev, ki so pokazali prav dobro formo in lep napredek. Tekli so v štirih skupinah, in sicer seniorji na okrog 13 kilometrov, juniorji na 9, naraščaj na 5, mladina pa na 3 km. Rezultati tega teka so bili:

Tek seniorjev na 13 km

Proga: od Doma preko Slatne do žel. proge, nato proti Podkorenju 1 in pol km dolg vzpon preide v dolino pri postaji Podkoren, nato se vrača ob progi v Rateče in gre do ital. meje ter ob 60 m, 25 m in 100-metrski skakalnici proti Tamarju do vzpenjača, nakar gre v lahkem padcu na cilj pri Domu.

1. Petrič Anton 49:04, 2. Mrak Franc 50:26, 3. Kopravnik Lojz 51:45, 4. Glonar Jože 56:19, 5. Stopar 58:51, 6. Dežman 1:10:41. Izven konkurence je progo prevozil Franc Smolej (Bralstvo) v času 48:51.

Te k seniorjev na 9 km

1. Oswald Lojze 34:54, 2. Rožič Janez 35:16, 3. Kajzar Franc 38:18, 4. Hrovat Janez 38:40, 5. Mogister Rado 42:11, 6. Volc 43:05, 7. Čof 44:51.

Tek naraščaja na 5 km

1. Makovec Janez 21:49, 2. Rožič Jože 22:47.

Tek mladine na 3 km

1. Makovec Jože 14:13, 2. Petrič Janez 14:54.

Skoki:

Tudi današnje skakalne tekme so pokazale lep in uspešen napredek, daš Ilirija še ni dosegla priredila nobenega tečaja za skoke. Z današnjim dnem pa je odbral načelnik ilirske smučarske sekcije inž. Koudelka 15 najbolj nadarjenih ekakačev, ki bodo vežbali na ekakalnicah v Planici do konca meseca. Pri današnjih skokih se je ed juniorji zlasti odlikoval Mežek Janko, ki je daleč nadkrijeval svoje tovariše. Rezultati skokov so:

Skoki

Seniorji:

1. Kavalar Vinko 217,7 točk (21, 23, 20 m), 2. Petrič 170,8 (21, 21, 18 m), 3. Dežman 165,4 točk (16, 16, 16).

Juniorji:

1. Mežek Janko 221,3 (23,5, 24,5, 24), 2. Ropret Milan 208,7 (21,5, 23, 22), 3. Jeklič 203,7 (21,5, 20,5, 21,5), 4. Rožič Janez 200,1, 5. Gregorij 191,3, 6. Hrovat 179,7, 7. Oswald 179,7, 8. Ažman 175,9, 9. Černe 175,4, 10. Kelih 169,2, 11. Kažar 163,2, 12. Koblar 158,1, 13. Klinar 153, 14. Batista 141,9.

Naraščaj:

1. Rožič Jože 209,5 (17, 16,5, 17), 2. Dolinar 207,6, 3. Lakota 205, 4. Mežek Jože 204,1, 5. Lančus 202,9, 6. Praprotnik 185,7.

Mladina:

1. Petrič Janez 205,8 (16,5, 16,5, 15), 2. Mežek Lovro 204,1, 3. Makovec Jože 190,8.

Tudi na Pokljuki se pripravljajo...

Pokljuka, 6. jan.

O smučarskem klubu »Ljubljana« v zadnjih časih ni bilo mnogo slišati. Da, svojčas je bil ta klub tako popularen, da se je govorilo samo o njem. Toda preizkušeni organizatorji in nadve marljivi in vestni klubi delavci se niso dali zapeljati varljivemu zunanemu sijaju. Dobro so vedeli, da tudi če danes dobro vedo, da se more klub vzdržati na višini samo z vztrajnim delom in s pomladitvijo svojega članstva. Letošnji božični zimskošportni tečaj, ki jih je »Ljubljana« pripravila svojemu članstvu, to znova potrjuje. »Ljubljana« danes ne zaostaja v ničemer za ostalimi smučarskimi klubi v Sloveniji. Pridnost, delavnost in široko razumevanje za koristi in pa napredek slovenskega zimskega športa so neprecenljive. Ob tem prav gotovo tudi uspehi ne bodo izostali.

Od 25. decembra 1. l. do 6. januarja t. l. je izvedel Smučarski klub »Ljubljana« za svoje tekmovalce na Pokljuki dva tečaja, in sicer: za teke pod vodstvom Gustla Jakopiča in za skoke pod vodstvom Bogo Šramla. Tečaja sta bila namenjena za že izvežbane tekmovalce, da bi se jim omogočil sistematičen trening in dobra priprava za tekmovanja. Tečaja za teke se je udeležilo 14 tekmovalcev, onega za skoke pa 12 tekmovalcev. Sneg je za obe disciplini sijalen.

Vreme je bilo najidealnejše skozi vso dobo, tako da ni bil trening v nobenem pogledu oviran. Skakalnice so v izbornem stanju.

Od 1. do 10. januarja se vrši že tretji tečaj za smuk in slalom pod vodstvom Saša Molnarja na Lipanci. Tu seveda ni postrženo tekmovalcem z vsem komfortom, pač pa si tekmovalci — devet po številu — sami gospodarijo. Vreme je tudi na Lipanci idealno. Sneg samo v začetku nekoliko osršen, je danes že najidealnejši pršič. Vsi trije tečaji so prav dobro uspeli sprčo dobrih učiteljev, ki stoji tekmovalcem na razpolago.

Dne 5. in 6. jan. smo po zaključku tečaja za tek in skok priredili klubi dan, in sicer v teku na 16 km tre v skokih na 40 m skakalnici.

Proga za tek je vodila v začetku preko 150 m vzpona nasproti Javorjevemu vrhu, nato v loku do Spodnjega Ogorelca ter nazaj do Gornjega Ogorelca in Hotela ter je bilo treba to progo dvakrat prevoziti. Snežne razmere so bile še dobro, čeprav je jug že silil iz Boh. kota. Tekme se je udeležilo 10 tekmovalcev, od katerih je osem prišlo na cilj. Zmagal je stari, preizkušeni Lado Štarman v izbornem času pred Rusom Jankom, p.poročnikom Švigljem in najnovejšim talentom Koreninom.

Rezultati 16 km teka so sledeči: 1. Štarman Lado v času 59 min. 45 sek., 2. Rus Janko 1:01:32, 3. Švigelj Joža 1:02:12, 4. Korenin 1:02:20, 5. Kapus Joža 1:04:05, 6. Štrukelj 1:06:35, 7. Drovnik Branko 1:10:15.

S tem je postal klubi prvak v teku na 16 km za leto 1939-40 Štarman Lado.

Skoki

Danes se je pa izvedla zaključna tekma v skokih za klubi prvenstvo na 40 m skakalnici. Snežne prilike niso bile najboljše sprčo nastopajočega južnega vremena. Na startu je bilo 12 tekmovalcev, ki so pokazali velik uspeh 14 dnevnega tečaja. V vseh tekmah sta bila le dva padca. Skakalci so pokazali veliko izvežbanost in dober stil, posebno pa naši stari internacionalci Palme, Bevc, Baebler in

BKE je Ilirijo premagal v Belgradu z 8:1

Belgrad, 7. januarja. Nocoj je bila v Belgradu velika propagandna drsalna in hokejska prireditelja, na kateri so nastopile naše državne reprezentantke Palmetova, Thuma in Ribber iz Ljubljane ter Čehinja Gruberjeva. Na hokejski tekmi pa je nastopilo moštvo ljubljanske Ilirije ter najboljši madžarski klub BKE iz Budimpešte. Kljub popolni megli, skozi katero so komaj prodrle ulične obločnice, se je zbralo na tekmi okrog 700 gledalcev, ki so z velikim navdušenjem sledili posameznim točkam. Igra v hokeju se ni mogla razviti prirodno zaradi premočne megle, kajti igralci so videli komaj 3-5 m pred seboj. Sodniku G. Vodišku iz Ljubljane so se predstavili gostje v sledeči postavi: BKE: dr. Csak, dr. Bekeš, Habody, Gyenyi, Miklosz in dr. Margo. Od strani ljubljanske Ilirije pa Rihar, Žitnik, Katič, Poganič, Gogala, Pavletič, Gregorič, Morbacher in Aljančič ter Kroupa.

Pri temperaturi —6 je bil led precej dober, gledalci pa od igre niso mogli imeti pravega užitka, ker je bil hokej igran prvič v Belgradu in ker je zlasti megla kvarila pregled. Tekmovanje je potekalo takole:

Prvi polčas 1:0 za Madžare, drugi polčas 2:0 za Madžare, tretji polčas 5:0 za Madžarsko. Končni rezultat 8:1 za Madžarsko. Edini gol za Ilirijo je dal Žitnik, za kar ga je občinstvo nagradilo z gromovitim vzklikanjem. V madžarskem moštvi je bil najboljši Miklosz. Na terenu so bili Madžari premočni, huda razlika pa gre zlasti na račun pomanjkanja rutine pri domačih igralcih. Propagandna prireditelja, ki jo je organiziralo Belgrajsko teniško društvo, je prav dobro uspela. Jutri zvečer bo povračilna tekma.

Voditelj hokejskega moštva Ilirije g. Vodišek je izjavil vašemu dopisniku, da se bo pogajal z reprezentanco Zagreba za tekmo pri povratku v Ljubljano. Hkrati pa se pogaja tudi z madžarsko ekipo, da bi se ustavila, ko se bo vračala iz Milana, v petek zvečer, v Ljubljano, kjer naj bi odigrala prijateljsko tekmo z Ilirijo.

Velik boksarski boj v Newyorku

V Newyorku je bil prednočnim velik boksarski boj med svetovnim boksarskim prvkom v srednji kategoriji, Fredom Apostolijem in med bivšim svetovnim boksarskim prvkom Mellijem Bettinom. Za boj je v ameriški športni javnosti vladalo izredno veliko zanimanje. Newyorsk časopisje trdi, da je bil ta boj doslej najboljši obiskani boksarski meč, ki ni bil odigran za naslov v teži kategoriji. Fred Apostoli je bil ves čas v premoči ter bi bil skoraj zmagal s knock-outom, če ne bi bil v peti rundi Mellija Bettine rešil gong. Tako je Fred Apostoli zmagal po točkah.

Klubi so v soncu in dobrem snegu opravili svoje tekme

Kamnik, 6. jan.

Smučarskih tekem v Kamniku ni bilo že štiri leta, zato je za prvi nastop smučarjev po dolgem presledku vladalo veliko zanimanje. Start in cilj sta bila pri mestnem kopališču, progo pa so zaradi pomanjkanja snega izpeljali po odsojnih obronkih Starega grada in mimo »Mamutovega« mosta. Dolga je bila dobre štiri kilometre. Tekme so vodili predsednik SK »Kamnika« dr. Dominik Zvokelj, Valter Stuzzi, Božo Debevec in dr. Miloš Levičnik.

Juniorjev je bilo na startu deset in so vsi prevozili progo v dobrem času ter po časih zavzeli naslednja mesta: 1. Milan Terpin, 2. Jarosl. Križ, 3. Franc Primožič, 4. Marjan Jamšek, 5. Franc Balon, 6. Milan Simovec itd.

Seniorji so preskušali progo dvakrat in so dosegli naslednji vrstni red: 1. Tone Jeglič 50 minut 20 sek., 2. Ruda Vid, 3. Meto Sadnikar, 4. Tone Bertonec, 5. Ivan Suliman itd.

Na cilju je bilo mnogo občinstva, kar je dokaz, da je zanimanje za smučanje v Kamniku še vedno veliko. Po tekmah je bila na kopališču razdelitev nagrad in razglasitev rezultatov. Predsednik kluba, dr. Zvokelj, pa je imel na športnike kratek nagovor s pozivom na vneto delovanje za razmah smučarstva. Ves potek tekem je g. Valter Stuzzi posnel s svojo filmsko kamero in bo v kratkem predvajal film v razvedrilo našim športnikom.

Concordia — Hašk 1:0

Zagreb, 7. januarja. Današnja polfinalna tekma za hrvatski pokal je bila odigrana na igrišču Concordije. Obiskana pa ni bila tako kakor bi bilo pričakovati. Le kakih 1000 gledalcev je v zelo hladnem vremenu gledalo zanimivo tekmo Concordia je »magala sicer z minimalnim, toda po vodstvu igre v prvem polčasu, popolnoma zasluženim rezultatom. V začetku je imel Hašk več šans, toda čim bolj se je igra razvijala, tem bolj je Concordia postajala ne samo enakovredna, ampak vedno nevarnejši nasprotnik. Concordia je svoj edini gol dosegla v prvem polčasu igre; Beda je v 26. minuti poslal žogo visoko v sredino igrišča. Pavletič je žogo z glavo prenesel prosto stoječemu Zemljicu, ki je tudi z glavo dosegel neubranljivi prvi gol. Sama tekma je bila igrana zelo ostro in hitro. Obe moštvi sta igrali po žrtvovalno. To velja predvsem za Concordio, pa tudi Hašk se je potrudil. Na žalost je ta požrtvovalnost prešla mnogokrat meje dovoljene igre, tako da je posebno v drugem polčasu bilo precej incidentov.

Gradjanski — Orient 3:0

na Pohorje. Oba dneva ni bilo na železnih nikake nesreče in nezgode.

Celjske novice

† Jirak vd. Rebek Josipina. V nedeljo dopoldne je po dvodnevi bolezni preminula v 65 letu starosti, zadeta od srčne kapi, mati znanega celjskega ključavničarskega mojstra in hišnega posestnika ga. Jirak vd. Rebek Josipina. Pred petimi meseci se je poročila z upokojenim tajnikom okrajnega gl. Jirakom. Bila je dobra mati in je v svojem življenju mnogokrat pomagala revnim, ki so se prav radi zatekali k njej. Pokojnico bodo jutri, v torek, odpeljali iz hiše žalosti na Mariborski cesti 1, na okoliško pokopališče. Naj dobra mati v miru počiva!

Tudi v Galiciji bo zasvetila elektrika. Pred dnevi so se zbrali v Galiciji zastopniki občin Dobrne, Galicije in Šmartnega, da se končno pogovore o napeljavah elektrike v te kraje. Sklenjeno je bilo, da se bo napeljal glavni vod skozi Dobrno do Zavrha, kjer bi bil transformator, od tod pa bi se napeljala elektrika do posameznih vasi. To bi bila vsekar velika pridobitev za te kraje.

† Ludvik Steblovnik. Na praznik sv. Treh kraljev je umrl v celjski bolnišnici v starosti 21 let Ludvik Steblovnik, krojaški pomočnik iz Celja. Pokojni je bil član Fantovskega odseka do svojega odhoda k vojakom, kjer si je nakopal neozdravljivo bolezen, ki ga je spravila v prerani grob. Na sveti večer je prišel na dopust bolan, a vendar nasmejan in vesel kot vedno. Šalil se je do zadnjega in veselo kramljal s tovariši in bratom-vojakom, ki je prišel na dopust zaradi njegove bolezni. Kdo bi si mogel misliti, da bodo kmalu za vedno ugasnile te živahne, hudomušne oči, pravo zrcalo mladostne razigranosti! Razen bolne matere, dveh bratov in sestre, žaluje za njim tudi celjska SK Jugoslavija, ki ji je smrt vsekala v njeno nogometno moštvo vrzel, katere se ne bo dala več zamašiti. Pokojni Ludi je bil član SK Jugoslavije pet let, od tega tri leta v I. moštvi, kjer je bil najboljši napadalec. — Pokopali ga bodo v njegovem rojstnem kraju v Šmartnem ob Paki jutri, v ponedeljek, ob 2 popoldne. — Dragi Ludi, naj Ti bo lahka slovenska zemlja, ki si jo tako ljubil, da si se strl in utrujen podal vanjo počivati!

Mrz in železniški promet v dveh dneh

Ljubljana, 7. januarja. Po dveh snežnih dnevih je znova nastopilo mrzlo vreme. Sveti Trije kralji so bili prav lepi, sončni in razmeroma topli. Nedelja nam je prinesla zmeren mrz. Po nekaterih krajih v dolinah je valovila gosta megla, drugi kraji po Gorenjskem — Stajerskem in Notranjskem pa so se veselili prav sončnega dneva, zlasti v hribih so uživali ljubitelji belega zimskega športa vso lepoto zimske prirode. Danes se je jutranja temperatura v Sloveniji po poročilih železniških postaj gibala med —5 do —15. Po teh poročilih je bilo vremensko stanje naslednje:

Bohinjska Bistrica —5, jasno, 30 cm novega snega; Bled —10, jasno, 20 cm snega; Brežice —15, jasno; Celje —3, megla; Dravograd —3, oblačno, snega 6 cm; Jesenice —8, jasno, 30 cm snega; Kamnik —8, jasno; Kranjska gora —10, jasno, snega 25 cm; Kočevje —13, megla; Ljubljana (glavni kolodvor) —6, megla; Ljutomer —10, jasno; Maribor (gl. kol.) —2, megla; Novo mesto —13, jasno; St. Janž na Dol. —12, jasno; Trzin —8, jasno, snega 15 cm, in Rakce —6, jasno.

Oba praznična dneva se je potniški promet na vseh progah Slovenije razvijal normalno, nikjer ni bilo večjega navala potnikov in niso bila potrebna ojačenja vlakov. Brzovlaki iz inozemstva in drugih pokrajin Jugoslavije so danes prihajali z večjimi zamudami od 60—100 in več minut. Lokalni potniški vlaki so vozili z manjšimi zamudami, ki so bile posledica čakanja na razne zveze. Oba dneva je odhajalo iz Ljubljane do 20.000 potnikov, večidel smučarjev in izletnikov. Drugo občinstvo je ostalo v Ljubljani ter je napravljalo sprehode v bližnjo okolico. Armada smučarjev je krenila proti Dolenjski na Polzevo in na Kurešček. Prav veliko število »dilarjev« je bilo na Kureščku. Glavni kader smučarjev pa je krenil proti Gorenjski in Kamniku. Po poročilih iz Maribora se je tudi tam oba dneva razvijal železniški promet povsem normalno. Največ športnikov je krenilo

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša nad vse ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Josipina Jirak

vd. Rebek

danes dopoldne v 65. letu starosti v Gospodu zaspala. — Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 9. januarja ob 3 popoldne iz hiše žalosti, na Mariborski cesti št. 1, na okoliško pokopališče.

Celje, dne 7. januarja 1940.

Žalujoči ostali.